

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-12-19
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 5391-12

SÖKANDE

Kvarnholmen Utveckling AB, 556710-5514
c/o JM AB
169 82 Stockholm

Ombud: Advokat Louis Vasseur
Alrutz' Advokatbyrå AB
Box 7493
103 92 Stockholm

SAKEN

Tillstånd till avveckling och försegling av bergrum innefattande upphörande av bortledning av grundvatten samt lagligförklaring av anläggning för bortledning av grundvatten vid Kvarnholmen, Nacka kommun

AnläggningsID: 36829

Koordinater (SWEREF99): N 6579463, E 678563

DOMSLUT

Lagligförklaring

Den befintliga anläggningen för grundvattenbortledning lagligförklaras i det utförande som redovisas i domstolens aktbilaga 7, Bilaga A till aktbilaga 11 och ritningarna i aktbilaga 12.

Tillstånd

Sökanden lämnas tillstånd för avveckling och försegling av bergrum vid Kvarnholmen, innebärande att bortledning av grundvatten upphör, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som redovisas i ansökan med bilagor.

Dok.Id 333031

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

Villkor

1. Om inte annat framgår av tillståndsbeslutet, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angett i ansökningshandlingarna och i övrigt uppgett i målet.
2. Ett program för egenkontroll ska tas fram och ges in för godkännande till tillsynsmyndigheten senast två månader innan detta tillstånd tas i anspråk.

Arbetstid

Arbetstiden för verksamheten är sju år från dagen för denna dom.

Oförutsedd skada

Tid för framställande av anspråk till följd av oförutsedd skada bestäms till tio år efter arbetstidens utgång.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner den i målet ingivna miljökonsekvensbeskrivningen.

Verkställighet

I denna dom meddelat tillstånd får på villkor som anges i 22 kap. 28 § första stycket miljöbalken tas i anspråk även om domen inte vunnit laga kraft.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen fastställer prövningsavgiften slutligt till 10 000 kr.

Rättegångskostnader

Kvarnholmen Utveckling AB ska ersätta Länsstyrelsen i Stockholms län för dess rättegångskostnader i målet med 9 600 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Övrigt

Alla höjdnivåer är angivna i rikets höjdsystem RH00.

Underrättelse

Sökanden ska underrätta tillsynsmyndigheten så snart tillståndet tagits i anspråk.

ANSÖKAN

Bakgrund

På den södra delen av Kvarnholmen, på fastigheten Sicklaön 38:1 finns de bergrum som fastighetsägaren Kvarnholmen Utveckling AB (sökanden/bolaget) nu har för avsikt att avveckla och försegla. Visionen är att utveckla Kvarnholmen till en attraktiv och levande stadsdel. Bolaget är ett av JM AB och KF Fastigheter gemensamt ägt bolag.

Bergrumsanläggningen byggdes 1968 och har använts för lagring av bensin. Lagringskapaciteten är totalt ca 60 000 m³. Bergrumsanläggningen utgörs av två parallella oinklädda bergrum, balansvattenmagasin och tillhörande ortsystem. Bergrummen har en horisontell botten på nivån -22,5 m.ö.h. och en varierande taknivå eftersom taket sluttar svagt åt norr. Längden är ca 185 m, bredden ca 15 m och höjden varierar mellan 10 och 13 m.

Lagring av bensin skedde på s.k. rörlig vattenbädd vilket innebär att en konstant övre nivå hålls på produkten genom att pumpa in eller ut vatten i takt med att produktvolymen förändras. Trycknivån i bergrummen har därmed varierat med endast några meter. Efter det att produkt började lagras har bergrummen inte stått tomma. Efter att lagringen upphörde har i princip en konstant vattennivå hållits på ca -2 m.ö.h..

Den sista utlastningen från bergrummen skedde år 2001 i samband med att depån avslutades och så kallad kommersiell sluttömning utfördes. Sluttömning och sanering har pågått sedan år 2004 genom upprepad nedsänkning/återfyllnad med grundvatten åtta gånger. Bergrummen har tömts på all pumpbar produkt. Det finns ingen påvisbar produkt kvar i fri fas på vattenytan i bergrummen.

Närmaste bostadsbebyggelse återfinns ovanför bergrummen ca 100 m från ingången till bergrummen.

Tidigare beslut

Anläggningen har under den tid den varit i drift inte varit föremål för prövning av domstol.

Denna ansökan

Denna ansökan omfattar avslutning av bergrumsverksamheten och försegling av anläggningen. Avslutningen innebär att bortledning av grundvatten från anläggningen upphör. Bolaget ansöker om lagligförklaring av befintlig anläggning för bortledning av grundvatten. Nedan redogörs för ansökan såsom den slutligen utformats i mark- och miljödomstolen.

Höjdsystem

I ansökan förekommande höjduppgifter hänför sig till rikets höjdsystem RH00.

Planerade åtgärder

Avslutningen innebär att bortledning av grundvatten upphör samt att all utrustning som tillhör bergrumsanläggningen tas bort. Vattenpumpar och delar av rör m.m. som är fastgjutna kommer att lämnas kvar.

Bäddvattenpumpar kommer att stängas så snart det är möjligt efter erhållet tillstånd. Detta innebär att bortledning av grundvatten upphör och orterna vattenfylls.

Balansvattenmagasin kommer att kopplas bort och en betongkassun med ventil för balansvattnet rivs, en ledning för tillfällig bortledning av grundvattnet installeras om det skulle behövas till följd av annan byggverksamhet på södra sidan Kvarnholmen.

Försegling av anläggningen sker genom gjutning av vattentäta betongpluggar i orterna. Senast i samband med att byggnader uppförs i direkt anslutning still berggrumsingången avser sökanden att försegla och avsluta den östra orten. Den västra orten förseglas i samband med att området färdigställs, dock senast fem år efter dag för laga kraftvunnen dom.

Ett kontrollprogram, fastställt i samråd med tillsynsmyndigheten, kommer att tillämpas för att kontrollera att villkor innehålls samt för att övervaka att höjningen av grundvattennivån inte medför några negativa konsekvenser.

Miljökonsekvensbeskrivning och samråd

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen förväntas miljökonsekvenserna bli små eller obetydliga. Samråd har skett med Länsstyrelsen i Stockholms län och Nacka kommun. Skriftligt samråd har genomförts med särskilt berörda myndigheter, organisationer och allmänheten.

Villkor och kontrollprogram

Bolaget föreslår följande villkor: "Ett program för egenkontroll ska tas fram och ges in till tillsynsmyndigheten senast två månader innan detta tillstånd tas i anspråk."

Omfattning och varaktighet av kontrollprogrammet bör fastställas i samråd med tillsynsmyndigheten. Det bör delegeras till tillsynsmyndigheten att besluta om när kontrollprogrammet kan avslutas.

För att kontrollera och registrera eventuell omgivningspåverkan av en ökad grundvattennivå föreslås att nivåer mäts och vattenprovtagning utförs i grundvattenbrunnar runt anläggningen.

Under det första året föreslås att provtagning sker fyra gånger per år, därefter två gånger per år.

Hänsynsregler

Planerade åtgärder strider inte mot fastställda planer eller allmänna planeringssynpunkter. Tvärtom ligger de i linje med strävan att säkerställa en trygg och säker samhällsmiljö.

Någon skada eller olägenhet av betydelse för allmänna eller enskilda intressen kan inte förutses uppkomma. Erforderliga försiktighetsmått iakttas.

Kostnaden för åtgärderna har beräknats till väl under 1 miljon kronor. Det är uppenbart att projektet är ekonomiskt fördelaktigt.

Något hinder mot tillåtligheten kan inte anses föreligga.

Planfrågor m.m.

Planarbete för området pågår. Flera detaljplaner utarbetas och syftet är att bygga bostäder för ca 4 500 boende samt lokaler för ca 1 000 arbetsplatser. Detaljplan 4 har varit utställd för samråd under våren 2012 och arbete pågår för att färdigställa detaljplan 5. Området för bergrumsanläggningen berörs av detaljplanerna 4 och 5.

Miljö kvalitetsnormer

Den sökta verksamheten står inte i strid med några miljö kvalitetsnormer.

Rådighet

De planerade åtgärderna kommer att utföras inom mark- och vattenområden som tillhör sökanden, på fastigheten Sicklaön 38:1 i Nacka kommun.

Arbets tid. Igångsättnings tid

Arbets tid för vattenverksamheten enligt denna ansökan utgör sju år.

Oförutsedd skada

Tid för väckande av talan om oförutsedd skada kan fastställas till fem år.

Komplettering

Sedan mark- och miljödomstolen förelagt sökanden att göra vissa kompletteringar av ansökan, preciserade sökanden sin ansökan på följande sätt. Av en PM av Sweco, domstolens aktbilaga 7, framgår utformningen av anläggningen för bortledning av grundvatten. Ansökan enligt miljöbalken är frivillig. Upphörande av grundvattenhantering är en fråga som hänför sig till regler för vattenverksamhet. Upphörande av verksamheten i stort och försegling av bergrummen kan antas väcka frågor beträffande diffust utläckage av produktrester från bergrummen med naturligt utströmmande grundvatten. Dyliga frågor berör 9 kap. miljöbalken. Sökanden yrkar intet tillstånd till en ledning för tillfällig bortledning av grundvatten till följd av annan byggverksamhet. Avledning av grundvatten mellan betongpluggarna och tunnelmynningarna behövs inte.

Muntlig förberedelse

En muntlig förberedelse hölls i målet 2013-04-11, varvid sökanden bl.a. uppgav följande. Balansvattenledningen i mark tas bort i den del som ligger utanför berg. De delar av ledningarna som består av glasfiber och som finns i berget kommer således att lämnas kvar. Tillfartstunnlarna utanför betongpluggarna kommer att fyllas med bergkross/sprängsten. Den del av tunnlar som kommer att vara synlig från utsidan gjuts igen med sprutbetong. Denna ska inte vara helt tät utan det ska finnas möjlighet för vatten att tränga fram. Det rör sig om mycket små mängder vatten, uppskattningsvis 0,5 l/min. Provtagning kommer att ske runt om. En teoretisk risk för inverkan av kvarglömda bensinrester går inte att helt bortse från men bolaget bedömer denna risk som mycket liten. På Kvarnholmen finns två större fastighetsägare, bolaget och JM Fastigheter. Det finns även mindre avstyckade tomter på Kvarnholmens norra del. Bolagets uppfattning är att fastighetsägare på Kvarnholmens norra del i vart fall måste höras.

Ytterligare komplettering

Sökanden har kompletterat ansökan i aktbilaga 11. I SWECO:s PM 2013-05-13 redovisas i Bilaga 1 bergrumsanläggningen i plan, i Bilaga 2 i profil. Detaljer som lämnas kvar vid slutförsegling är: två stycken ingjutna ventiler för balansvatten och

del av ledning, två stycken pumpar för balansvatten, ingjutna rör genomföringar, spiraltrappa ned till bäddvattenmagasin.

Yrkanden

Sökanden hemställer om tillstånd enligt miljöbalken för avveckling och försegling av bergrum vid Kvarnholmen, inklusive avslutande av bortledning av grundvatten tillika lagligförklaring av befintlig anläggning för grundvattenbortledning, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som redovisas i ansökan med bilagor.

Bolaget hemställer slutligen om verkställighetsförordnande.

INKOMNA YTTRANDEN

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Havs- och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket har avstått från att yttra sig.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har yttrat sig och bl.a. anfört följande.

SGU kan konstatera att de planerade åtgärderna, enligt den tekniska beskrivningen, innebär att anläggningen ska förseglas genom att vattentäta betongpluggar gjuts i orterna. Åtgärderna syftar således inte till en kontrollerad bortledning av vatten från anläggningen. Istället kommer åtgärderna att medföra att bergrumsvatten med föroreningar kommer att tillåtas stiga till dess ursprungliga naturliga grundvattennivåer har ställt in sig. Detta anser SGU vara en svaghet eftersom det minskar möjligheten att kontrollera spridningen av föroreningar från bergrummen. - De mätningar av föroreningar som gjorts i bergrummen har skett på tre nivåer: 3 m, 8 m och 18 m under vattenytan. SGU:s erfarenhet från motsvarande mätningar i andra anläggningar visar på att föroreningshalterna generellt är högre närmre ytan. Det finns således risk att föroreningshalten i bergrumsvattnet underskattas om inte ytterligare provtagning och mätning av föroreningar görs. - Dessutom finns en risk, som SGU påpekat tidigare, att produktrester i bergmatrisen ovanför bergrummen kan följa det stigande grundvattnet och medföra en påverkan på luftkvaliteten i byggnader på Kvarnholmen. - Vid de luftmätningar i byggnader som redovisas i

bilaga 7 till den tekniska beskrivningen påvisas låga halter av bensen, toluen och summa xylener i kulvertar i befintliga radhuslängor och i bagerikällare. Om en förorenad grundvattenyta tillåts stiga finns en risk att halterna av föroreningar i kulvertarna kommer att öka. – SGU vill återigen betona vikten av att följa förloppet med en stigande grundvattenyta och de konsekvenser detta kan medföra. – I den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen finns ett förslag till kontrollprogram. Enligt förslaget ska provtagning av grundvatten utföras i grundvattenbrunnar. SGU föreslår att även mätningar av luftkvalitet i valda provpunkter innefattas i kontrollprogrammet. – SGU instämmer även i påpekandet av vikten av informationsöverföring avseende föroreningar i bergrumsanläggningen till framtida markägare och verksamhetsutövare inom området, enligt den sammanfattande riskbedömningen i bilaga 1 till miljökonsekvensbeskrivningen.

Länsstyrelsen i Stockholms län beslöt 2013-06-24 att de planerade arbetena inte kunde antas medföra betydande miljöpåverkan. Samma dag yttrade sig länsstyrelsen i målet och anförde bl.a. följande. I MKB:n diskuterar sökanden sedimenten i bergrummen. Sökanden har inte för avsikt att göra någonting med dessa. I samrådsskedet åtog sig sökanden att se över möjligheterna och kostnadsaspekter för en eventuell sanering av sedimenten och att ta upp detta i MKB:n. I MKB:n säger sökanden endast att det inte är möjligt att åtgärda sedimenten av arbetsmiljöskäl och att det skulle bli mycket kostsamt. Länsstyrelsen anser att detta bör redovisas mer ingående samt med en kostnadsuppskattning. – Det är viktigt att kontrollprogrammet inte avslutas för tidigt. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att man har en längre tidsperiod mellan provtagningarna om provtagningarna initialt visar på låga halter istället för att direkt avsluta kontrollprogrammet. – Om kontrollprogrammet visar att det sker ett oacceptabelt läckage av föroreningar från bergrummen, hur ska sökanden gå vidare i frågan när bergrummen är förslutna? – De platsspecifika riktvärden som är framtagna för området skulle innebära att man godtar att en stor mängd föroreningar riskerar att spridas till Svindersviken.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun har yttrat sig och anförts bl.a. följande. När det gäller ersättning för oförutsedd skada, bedöms tiden för väckande

av talan vara alldeles för kort. Bolaget föreslår fem år efter avslutade arbeten (som beräknas ta sju år), samt att den västra tillfartsorten plomberas senast fem år efter avkunnad dom. Samtidigt bedömer man att hydrologin inte kommer i balans förrän efter 5-10 år. Det kan alltså dröja ytterligare tre år efter det att ansvarstiden löpt ut innan den slutliga vattennivån nåtts. Eftersom det tar tid för föroreningar att färdas i marksprickor yrkar kommunen på en ansvarstid om 15 år efter avslutade arbeten. Detta är viktigt i synnerhet som alifathalterna i vattnet verkar stiga på grund av nedbrytningen i sedimenten och inget i dagsläget talar för att eventuella skadeverkningar kommer att upptäckas tidigt eller vara kortvariga. – Kommunen yrkar att provtagning enligt kontrollprogrammet utsträcks till att omfatta även luft i befintlig bebyggelse på Havre-, Vete- och Rågvägen (som kan sakna radonspärr och därmed vara mer känsligt för gastransport från underliggande jordlager).- Kommunen yrkar att tidsperioden för kontrollprogrammet ska vara, förutom 7 år av genomförandetid, minst 10 ytterligare år av provtagningar, alltså totalt minst 17 år från avkunnad dom. Detta på grund av samma skäl som anförs rörande tiden för oförutsedd skada, samt att de åtgärder som sammantaget vidtas på Kvarnholmen (sanering, sprängning, återfyllande av förorenade bensinbergrum med medföljande höjning av grundvattennivån samt byggande av bostäder) inte är av ordinärt slag utan snarare unika till sin karaktär, varför kunskapen om eventuella efterverkningar är högst begränsad. Avslutande av kontrollprogram ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten. - Behöver plomberingarna kontrolleras med avseende på hållfasthet efter sprängning som förbereder marken för byggnation? Plomberingarnas placering i förhållande till den vattenförande sprickzon som löper tvärs över tillfartsorterna är inte tillräckligt utredd. Om plomberingarna placeras så att sprickzonen hamnar utanför det plomberade området torde man minska risken för att föroreningar förs upp till markytan.

Nacka Miljövårdsråd har yttrat sig och anfört bl.a. följande. Avvecklingen måste ske så att inga bensinångor eller liknande tränger upp till markytan eller i sämsta fall in i fastigheterna på berget ovanför.

Bolaget har yttrat sig över inkomna yttranden och anfört bl.a. följande. Angivna platsspecifika riktvärden för bergrum på Kvarnholmen är framtagna enligt en modell som utarbetats av Naturvårdsverket. Hänsyn tas därvid till de specifika förhållanden som råder vid det aktuella området. Omfattande mätningar som utförts visar att kvaliteten på bäddvatten och grundvatten uppfyller föreslagna platsspecifika riktvärden. – För att kontrollera föroreningshalten i bergrumsvattnet kommer det från och med nästa provtagning även att tas prover på bäddvattnets ytvatten, inom ramen för kontrollprogrammet. För att kontrollera eventuell spridning av föroreningar från bergrummen har borrats fem grundvattenbrunnar i vilka provtagning utförs en gång per halvår. Bolaget kommer även efter förslag utföra luftmätningar i kulvertar och i källare i närområdet, d.v.s. Havrevägen, Vetevägen och Rågvägen en gång per år i de fastigheter som ägs av bolaget. Kontrollprogrammets utsträckning över tid bör styras efter resultaten. Det saknas anledning att i blivande dom reglera tid för kontrollprogrammets upphörande. Sökanden finner det rimligt att avslutning av kontrollprogrammet få ske i samråd med tillsynsmyndigheten. Skulle det mot förmodan visa sig förekomma oacceptabelt läckage av föroreningar från bergrum, bör det kunna hanteras inom ramen för oförutsedd skada. – Sprängning av hus och grunder kommer att utföras före plomberingen. – Balansvattenledningen kommer att ligga kvar till dess bergrummen plomberats, varefter den tas bort i enlighet med de ritningar som redovisats. Den eventuella tillfälliga ledningen från balansvattenmagasinet är inte längre aktuell. – Eventuellt borttagande av sediment skulle innebära omotiverat stora arbetsmiljörisker samt kostnader på grund av att allt arbete behöver utföras i vatten och under markytan i gamla orter och bergrum. Enligt de kostnadsuppskattningar som bolaget gjort skulle en sanering av sediment i bergrummen minst kosta mellan 47 och 55 mkr. – Föreslagen arbetstid om sju år samt tid för väckande av talan om oförutsedd skada inom fem år ger tillsammans 12 år efter dom, vilket borde vara tillfyllest.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har avgjort målet utan huvudförhandling enligt 22 kap. 16 §, andra stycket, första meningen miljöbalken.

Lagligförklaring av befintlig anläggning för grundvattenbortledning

Domstolen tar först ställning till sökandens yrkande om lagligförklaring av befintlig anläggning för grundvattenbortledning.

Enligt 17 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken får den som äger en vattenanläggning som tillkommit utan tillstånd enligt vattenlagen (1983:291) eller motsvarande äldre lagstiftning begära prövning av anläggningens laglighet hos mark- och miljödomstolen.

Eftersom bergrumsanläggningen byggdes 1968, ska dess laglighet nu prövas enligt 1918 års vattenlag.

Enligt tillåtlighetsreglerna i 2 kap. 1918 års vattenlag ”Om byggande i vatten och grundvattentäkt” – särskilt 2 och 3 §§ - föreligger inte hinder för att förklara den befintliga anläggningen för grundvattenbortledning för laglig i enlighet med domslutet.

Tillstånd enligt miljöbalken för avveckling och försegling av bergrum, inklusive avslutande av bortledning av grundvatten

Samråd

I ansökan redovisade sökanden samrådet med länsstyrelsen, Nacka kommun, berörda myndigheter, organisationer och allmänheten. Länsstyrelsen beslöt 2013-06-24 enligt 6 kap. 4 § miljöbalken att de planerade arbetena inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Domstolen finner samrådet tillfyllest.

Miljökonsekvensbeskrivning

Domstolen finner att den ingivna miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt sökanden står den sökta verksamheten inte i strid med några miljö kvalitetsnormer. Domstolen delar denna bedömning.

Rådighet

De planerade åtgärderna kommer att utföras inom mark- och vattenområde som tillhör sökanden, på fastigheten Sicklaön 38:1 i Nacka kommun. Enligt 2 kap. 1 och 2 §§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet ska verksamhetsutövaren ha rådighet över vattnet inom det område där verksamheten ska bedrivas. Var och en råder över det vatten som finns inom hans fastighet. Sökanden har således erforderlig rådighet.

Tillåtlighet

Om det kan uppkomma fara för allmänna eller enskilda intressen genom att en anläggning för bortledning av grundvatten helt eller delvis tas ur bruk, ska anläggningens ägare enligt 11 kap. 22 § miljöbalken inhämta mark- och miljödomstolens tillstånd.

Att inte pumpa bort grundvatten är en fördel från såväl allmän som enskild synpunkt med hänsyn till energi- och naturresurshushållning och med hänsyn till pumpkostnader som undviks.

Eventuella skador och olägenheter av den förväntade grundvattenhöjningen är svårbedömda. SGU konstaterar att betongpluggarna minskar möjligheten att kontrollera spridningen av föroreningar från bergrummen när grundvattenytan stiger. I MKB:n, på sid. 18 redogör sökanden för en alternativ metod, nämligen hydraulisk avledning. Om trycknivån i bergrummen skulle sättas i förbindelse med Svindersviken, skulle förorenat grundvatten kanske kunna rinna ut till Svindersviken. Den hydrauliska avledningen bedöms dock få en osäker funktion

rent tekniskt och dessutom bedöms föroreningshalterna i grundvattnet i bergrummen och i grundvattenbrunnarna runt anläggningen inte motivera en installation av hydraulisk avledning. Enligt MKB:n bedöms grundvattennivån i ett påverkansområde på 100-120 m runt bergrumsanläggningen höjas 1-5 meter. Grundvattennivån kommer dock fortsatt att ligga under markytan och i normalfallet flera meter under markytan. Enligt den hydrogeologiska utredningen, Bilaga 2 till den Tekniska Beskrivningen, kommer grundvattnet att läcka in i anläggningen och en trycknivå att ställas in sig efter 5-10 år som styrs av den hydrauliska kontakten i berget i tillfartsorter.

Med hänsyn till möjligheterna att från skadeförebyggande synpunkt följa utvecklingen av grundvattnets kvalitet med hjälp av kontrollprogrammet – och ytterst möjligheterna att avbryta grundvattenhöjningen genom att öppna upp betongpluggarna – finner mark- och miljödomstolen att ansökan ska bifallas.

Villkor

Bolaget föreslår följande villkor:

”Ett program för egenkontroll ska tas fram och ges in till tillsynsmyndigheten senast två månader innan detta tillstånd tas i anspråk.”

Tillsynsmyndigheten har befogenhet att besluta om när kontrollprogrammet kan avslutas. Därför behövs ingen delegation härom från domstolen till tillsynsmyndigheten.

Bolaget har utvecklat sin syn på kontrollprogrammet. Det rör hur ofta provtagning ska ske i grundvattenbrunnar runt anläggningen, att provtagning ska ske på bäddvattnets ytvatten, att utföra luftmätningar i kulvertar och i källare i närområdet i vissa fastigheter etc., vilket förutsätter att sökanden bereds tillträde till fastigheten ifråga, om den tillhör annan än sökanden. Domstolen utgår från att sökanden avser att följa dessa åtaganden.

Genom att lägga till en skrivning till bolagets föreslagna villkor, om att det ingivna kontrollprogrammet ska godkännas av tillsynsmyndigheten, lämnar domstolen åt tillsynsmyndigheten att avgöra dessa frågor.

Arbetstid

Bolaget yrkar att arbetstiden ska bestämmas till sju år. Sju år förefaller vara en ovanligt lång arbetstid men eftersom det knappast finns andra verksamheter som hindras av denna godtas arbetstiden sju år, att räknas från dagen för denna dom.

Oförutsedd skada/Ersättning för skada

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att miljöbalkens bestämmelser om oförutsedd skada inte är tillämpliga när det gäller skador till följd av att en anläggning för bortledning av grundvatten tas ur bruk (se prop. 1997/98:45 s 143 f.).

Om en sådan åtgärd medför skada på någon annans egendom genom bestående ändring i vattenförhållandena ska emellertid skälig ersättning betalas.

Sökanden har uppgett att någon skada av betydelse för allmänna eller enskilda intressen inte förutses uppkomma.

Domstolen erinrar om att sådan talan får föras senare enligt 7 kap. 2 § 3 lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, om sådana skador skulle uppstå vid senare tidpunkt.

Bolaget har yrkat att tid för väckande av talan om oförutsedd skada ska fastställas till fem år, medan kommunen yrkar en ansvarstid om 15 år efter avslutade arbeten med hänvisning till den långsamma nedbrytningen av sedimenten.

Mark- och miljödomstolen finner att tid för oförutsedd skada bör bestämmas i målet, med anledning av att lagligförklaring begärs, och beviljas, av anläggningen för bortledning av grundvatten. Tiden för framställande av anspråk med anledning

av oförutsedd skada bör lämpligen bestämmas till tio år från dagen för utgången av arbetstiden enligt denna dom.

Verkställighetsförordnande

Sökanden har yrkat verkställighetsförordnande utan att närmare utveckla grunderna härför. Ansökan är relativt okontroversiell och behovet av bostäder i regionen stort. Domstolen anser därmed att det begärda verkställighetstillståndet kan medges.

Prövningsavgift

Domstolen beslöt 2012-11-05 att prövningsavgiften skulle vara 10 000 kr. Bolaget har som det får förstås inte haft någon invändning häremot. Prövningsavgiften fastställs slutligt till 10 000 kr.

Rättegångskostnader

Länsstyrelsen har yrkat ersättning för 12 timmar à 800 kr/timme, totalt 9 600 kr. Bolaget har inte framställt några invändningar häremot. Ersättningen är skälig och ska utgå.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 9 januari 2014.

Karin Frick

Lars Hydén

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Karin Frick, ordförande, och tekniska rådet Lars Hydén.

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

